

## NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

<b>Projekto pavadinimas</b>	Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo įstatymo pakeitimo projektas
-----------------------------	--

<b>Projekto rengėjas</b>	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija.
--------------------------	--

<b>Projekto tikslas</b>	<p>Projekto tikslas – pakeisti Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo įstatymą ir jį išdėstyti nauja redakcija, užtikrinant perkėlimą į nacionalinius teisės aktus ir reikalavimų įgyvendinimą naujai priimtų ES „Fit for 55“ teisėkūros paketo teisės aktų:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>– 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/959, kuria iš dalies keičiama direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, ir Sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo (toliau – ES ATLPS direktyva);</li><li>– 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/958, kuria iš dalies keičiama direktyva 2003/87/EB, kiek tai susiję su aviacijos sektoriaus indėliu siekiant visos Sąjungos ekonomikos išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslo ir tinkamu pasaulinės rinkos priemonės įgyvendinimu;</li><li>– 2023 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/857, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įsipareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir Reglamentas (ES) 2018/1999 (toliau – Pastangų pasidalinimo reglamentas);</li><li>– 2023 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/839, kuriuo dėl taikymo srities, ataskaitų teikimo ir atitikties taisyklių supaprastinimo ir valstybių narių 2030 m. tikslų nustatymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/841 ir dėl stebėsenos, ataskaitų teikimo, pažangos stebėjimo ir peržiūros tobulinimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1999 (toliau – LULUCF reglamentas).</li></ul> <p>Taip pat įstatymo pakeitimais stiprinamas fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – F-dujų) naudojimo reguliavimas atsižvelgiant į baigiamo patvirtinti Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 517/2014 sugriežtintus įsipareigojimus valstybėms narėms (VN) dėl F-dujų naudojimo ribojimo, kontrolės, darbuotojų pažymėjimų išdavimo.</p>
-------------------------	--

### Siūlomo projekto poveikio įvertinimas (teigiamos ir (ar) neigiamos pasekmės)

<b>Poveikis aplinkai</b>	Numatomos teigiamos pasekmės.
--------------------------	-------------------------------

Siūlomi pakeitimai iš esmės prisidės prie išmetamųjų ŠESD kiekio mažinimo Lietuvoje, sąlygos JTBKKK Paryžiaus susitarimu ir ES „Fit for 55“ teisės aktais nustatytų ŠESD mažinimo 2030 m. tikslų ir įtvirtintų Nacionalinėje klimato kaitos valdymo darbotvarkėje vykdymą. Taip pat bus sukurtos prielaidos visų ūkio sektorių perėjimui prie neutralaus poveikio klimatui iki 2050 m.

Nustatomas lankstumo priemonių taikymas palengvins metinių išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekio mažinimo ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje nedalyvaujančiuose sektoriuose ir absorbavimo vienetų sugeneravimo žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriuje įsipareigojimų vykdymą.

#### **Poveikis valstybės finansams**

Poveikis valstybės finansams teigiamas.

Kadangi ES ATLPS sistemos sugriežtinami ES ATLPS įgyvendinimo reikalavimai dėl nemokamų apyvartinių taršos leidimų (toliau – ATL) skyrimo veiklos vykdytojams, valdantiems įrenginius ir orlaivių naudotojams. Be to, sistema išplečiama į jūrų transporto veiklą vykdančias laivus, įtraukiant laivybos bendroves nuo 2024 m. sausio 1 d., kurios palaipsniui privalės atsikaityti ATL už per metus išmestą ŠESD kiekį juos įsigydami aukcione. Nuo 2027 m. į paralelinę ES ATLPS II sistemą įtraukiami reguliuojamieji subjektai, tiekiantys kurą pastatams, kelių transportui ir papildomiems sektoriams, kurie nuo 2028 m. privalės atsiskaityti ATL už minėtuose sektoriuose bendrai vartoti per ankstesnius kalendorinius metus išleisto kuro ŠESD kiekį, įsigyjant ATL aukcione. Todėl į valstybės biudžeto Klimato kaitos programą bus gauta daugiau lėšų už aukcione parduotus ATL visų ūkio sektorių darnioms investicijoms. Aplinkos ministerijos vertinimu dėl ES ATLPS plėtros į pastatų, transporto ir kitus sektorius į valstybės biudžetą bus gaunama apie 660 mln. Eur nuo 2028 m. iki 2030 m. (ATL kainai šiuose sektoriuose siekiant 50 Eur). Taip pat didinant energijos vartojimo efektyvumą ir diegiant atsinaujinančius energijos išteklius, bus sutaupomos lėšos iškastinio kuro importui, skatinamas ekonominis augimas ir konkurencingumas. Per 2027-2030 m. laikotarpį pagal 2022 m. iškastinio kuro vartojimo prognostinius duomenis už ES ATLPS II apyvartinius taršos leidimus (toliau – ATL) Lietuvos kelių transporto, pastatų ir papildomų sektorių kuro vartotojai sumokės 1 095 mln. eurų (1 ATL = 45 eurai) ir pagal šios sistemos aukcionines teises ir Socialinį klimato fondą bus gauta 1 217 mln. eurų lėšų į valstybės biudžetą darnioms investicijoms, t. y. 122 mln. eurų daugiau lėšų darnioms investicijoms, negu sumokėsime. Bendrai Lietuvos šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) mažinimo tikslams vykdyti priemonės suplanuotos Nacionaliniame energetikos ir klimato srities (toliau – NEKS) veiksmų plane (jau skirta 9,5 mlrd. Eurų viešųjų investicijų) ir įgyvendinamos finansuojant iš Klimato kaitos programos ir Modernizavimo fondo ir kitų ES programų lėšų. Papildomoms NEKS veiksmų plano priemonėms dar reikalinga 3,7 mlrd. Eurų viešųjų lėšų iš turimų finansavimo šaltinių 8,1 mlrd. Eur privataus sektoriaus investicijoms. Pradedant nuo 2026 m. iki 2032 m. planuojama finansuoti papildomas neigiamą socialinį poveikį mažinančias priemones iš Socialinio klimato fondo lėšų (664 mln. Eur fondo lėšos ir 221 mln. nacionalinių lėšų bendra finansavimas, – bendrai 885 mln. Eur arba vidutiniškai apie 126 mln. Eur per metus) siekiant sušvelninti

pažeidžiamų visuomenės grupių energetinį ir mobilumo nepriteklių. Tokiu būdu užtikrinant tinkamą pasirengimą ATLPS II sistemos įgyvendinimui ir jos poveikiui namų ūkiams.

Bus sudarytos papildomos investicinės galimybės visuose ūkio sektoriuose iš Direktyvos (ES) 2023/959 pakeitimais padidinto Modernizavimo fondo (Lietuva papildomai gaus 1,9% fondo lėšų), beveik 3 kartus padidinto Inovacijų fondo lėšų. Priklausomai, kaip seksis vykdyti metinius ŠESD kiekio mažinimo ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje nedalyvaujančiuose sektoriuose ir absorbuavimo vienetų sugeneravimo žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriuje išipareigojimus, poveikis finansams gali būti teigiamas, nes sudaroma galimybė perteklinius ŠESD kiekio vienetus ir (ar) absorbuavimo vienetus perleisti kitoms ES valstybėms narėms ir gauti papildomas lėšas į Klimato kaitos programą. Tačiau tuo atveju, jei nevykdomi išipareigojimai tektų išigyti trūkstamus metinius ŠESD kiekio vienetus ir (ar) absorbuavimo vienetus, panaudojant Klimato kaitos programos lėšas.

**Poveikis  
klimato kaitai**

Teigiamas, nes skatinamas išmetamų ŠESD kiekio mažinimas ir ŠESD pašalinimas natūraliais absorbentais. Sukuriamos prielaidos visų ūkio sektorių perėjimui prie neutralaus poveikio klimatui iki 2050 m.

**Poveikis  
administracinei  
naštai**

Papildomas poveikis administracinei naštai bus (administracinės naštos vertinimas pridedamas prie projekto).  
Projekte nustatomiems naujiems ES ATLPS reikalavimams įgyvendinti, dėl šios sistemos išplėtimo į laivybos bendroves, vykdančias jūrinio transporto veiklą, ir pastatus, kelių transportą ir kitus sektorius, papildomoms administravimo funkcijoms atlikti Aplinkos apsaugos agentūroje įsteigti 2 nauji etatai ir 1 etatas F-dujas tvarkančių darbuotojų mokymų proceso organizavimui ir pažymėjimų išdavimui. 3-jų naujų etatų įsteigimui kasmet reikės apie 300 tūst. Eur. Tai pat išaugs administracinė našta rengti ir teikti LR Vyriausybei tvirtinti metinių ŠESD kiekio vienetų ir (ar) absorbuavimų perleidimo ar įsigijimo sandorių sudarymo projektus.

**Kita svarbi  
informacija**

Nėra.

**Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą**

Vardas ir pavardė	Stasilė Znutienė
Pareigos	Vyresn. patarėja
Institucija (padalinys)	Aplinkos ministerijos Klimato politikos grupė
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	Tel. +370 696 51357, el. p. stasile.znutiene@am.lt